

NA VLNÁCH ZAHA HADID: KNIŽNICA A VZDELÁVACIE CENTRUM (VIENNA UNIVERSITY OF ECONOMICS AND BUSINESS)

PAEDDR. DARINA OBUŠEKOVÁ, PHD.

The Library and Learning Centre of the University of Economics Vienna by Zaha Hadid Architects in Hamburg forms the heart of the new University campus. Under one roof, students find all the services they need to study as well as the library with the largest collection of titles on business and economics in Austria. The uniqueness of the services provided, its architectural design, and massive collections make it a sought-after academic library by domestic and foreign students.

Keywords: Library and Learning Centre; Vienna University of Economics and Business; academic library; library services; library architecture

 darina.obusekova@ku.sk

 The University Library of
the Catholic University in
Ružomberok

Hrabovská cesta 5512/1A
034 01 Ružomberok

 <https://www.ku.sk/katolicka-univerzita-v-ruzomberku/univerzitna-kniznica/>

„Spočiatku som sa usilovala vytvárať budovy, ktoré by žiarili ako ojedinelé drahokamy. Dnes ich chcem vzájomne prepájať a vytvárať tak novú tvár krajiny v súznení so súčasnou podobou miest a životmi ich obyvateľov.“¹

Zaha Hadidová

Zaha Hadidová (1950 Bagdad, Irak – 2016 Miami, USA) bola iracko-britská architektka svetového formátu, známa dekonštruktivistka², jedna z najdramatickejších a najprovokatívnejších architektov 20. storočia, prvá dáma svetovej architektúry. *The Guardian* ju nazval „Kráľovnou krivky“ pre špeciálne „tekuté tvary“ architektonických návrhov. Jej cestu k úspechu môžeme nazvať cestou od čísel cez krivky po revolučné architektonické skvosty.

Zaha Hadidová študovala matematiku v Bejrúte, po presťahovaní sa do Londýna architektúru na Architectural Association School,³ potom aj na Harwarde a na University of Chicago a Columbia University v New Yorku.⁴ V roku 1980 založila v Londýne vlastný architektonický ateliér **Zaha Hadid Architects**. Je prvou ženou v dejinách ocenenou Pritzkerovou cenou (ekvivalent Nobelovej ceny za architektúru), ktorú získala v roku 2014. Každopádne, za svoju tvorbu získala aj množstvo

iných významných ocenení. Magazín *Forbes* ju umiestnil na zoznam najmocnejších žien sveta a za dizajn získala najvyššie ocenenie Kráľovského inštitútu britských architektov – prestížnu cenu Strling Prize. UNESCO ju nazvalo Umelkyňou mieru. Časopis *Time* ju v roku 2008 zaradil medzi 100 najplyvnejších žien planéty a vo februári 2016, len mesiac pred koncom pozemského života, prevzala Zaha Hadidová Zlatú kráľovskú medailu (Golden Royal Medal), ktorú udeľuje Kráľovská asociácia britských architektov.⁵

Medzi jej najvýraznejšie stavby patria *Vitra Fire Station* (Nemecko), *Solomon R. Guggenheim Museum* (USA) a *Cardiff Opera House* (Anglicko).⁶

Dielom architektonického ateliéru Zaha Hadid Architects⁷ je i futuristická knižnica v srdci nového viedenského ekonomického kampusu Vienna University of Economics and Business. Jej konzolová

strecha, ktorá nebezpečne vyčnieva nad námestím pod kampusom, robí z budovy ikonu modernej Viedne. Architektka Zaha Hadidová vytvorila dielo spájajúce západné a východné vplyvy, v ktorom sa prezentujú prísne geometrické tvary i meniace sa tekuté tvary piesočných dún.⁸

SRDCE KAMPUSU MENIACI SA ŠTUDENTI – DYNAMICKÉ KRIVKY

Srdcom univerzitného kampusu je centrálné umiestnené knižničné a vzdelávacie centrum *Library & Learning Center*. Zďaleka viditeľná konzolová strecha budovy v sebe nesie agregáčny náboj. Vonkajší vzhľad budovy je charakterizovaný dvoma kontrastnými časťami: svetlou „základňou“ a tmavou strechou. Segmenty budovy sú oddelené „skleneným švom“⁹ na dva farebne rozlíšené svety označujúce dve rôzne zóny, a to svetlú a tmavšiu časť budovy. Svetlá časť je vybavená servisnými jednotkami predovšetkým pre študentov, ktorí

v nej môžu nájsť všetky potrebné služby súvisiace so štúdiom pod jednou strechou. Akonáhle návštevník vstúpi do budovy, zapôsobí naňho futuristická vstupná hala týčiaca sa do 4. podlažia, známa ako *Fórum*, ktorá navonok pôsobí ako námestie. Predpokladáme, že jej názov pochádza z gréckeho slova „fórum“ označujúce plochu na stretávanie sa i diskusiu. Po prechode vstupnou halou sa budova rozdelí na dve časti. Impozantný exteriér je brázdnený úzkymi kaňonovitými predelmi. Široké točité rampy a schodiská vedú zo vstupnej oblasti hore priamo cez knižnicu, ktorá lievikovito prechádza šiestimi poschodiami budovy. Dve najvyššie poschodia sú vyhradené len pre knižnicu, v ktorej široká presklená predná časť študovne (akoby monitor) ponúka úchvatný výhľad na park Prater.

V prízemí budovy (vo svetlej základni v tvare S) sa nachádzajú dve auly, v ktorých sa organizujú predovšetkým verejné akcie, ako panelové diskusie a verejné prednášky medzinárodne uznávaných expertov na obchod a ekonomiku. Fórum je ideálnym miestom aj na promócie, malé veľtrhy a informačné akcie pre študentov.¹⁰

Tmavšia časť budovy v antracitovej farbe je venovaná Univerzitnej knižnici WU, ktorá sa môže pochváliť návštevnosťou vyššou ako 1 000 000 návštevníkov ročne a jej zbierka kníh obsahuje približne 650 000 zväzkov. Zároveň je aj najväčšou rakúskou odbornou knižnicou zameranou na obchod a ekonomiku.¹¹

SLUŽBY KNIŽNICE

Celkový ráz knižnice okrem knižného fondu a virtuálneho priestoru, ktorý je ostatné roky neodmysliteľnou súčasťou nielen akademických knižníc, dotvára architektúra, ktorú možno nazvať atmosférou priestoru. Knižnica Viedenskej univerzity ekonomie a biznisu zahŕňa menšie čiastkové knižnice, ako Centrálnu knižnicu, Knižnicu sociálnych vied, Knižnicu právnej literatúry a Zdrojové jazykové centrum. Zároveň ponúka študentom širokú škálu služieb, ako výpožičné služby, rezervácie a vrátenie knižných jednotiek, rezerváciu študijného miesta, konzultačné služby, knižničný workshop a eLearning WU Library.

Výpožičné služby v Knižnici sociálnych vied

Zbierka *Knižnice sociálnych vied* obsahuje literatúru zo všetkých oblastí sociálnej ekonomiky: empirický sociálny výskum, sociológia, obchod, hospodárske a sociálne dejiny, filozofia, demografia, ekonomická geografia a veda, environmentálny a regionálny rozvoj, manažment a udržateľnosť, sociálna politika, ekonomika starnutia a ekonomika zdravotnej starostlivosti.

Knižnica sociálnych vied obsahuje spolu 30 000 kníh a aktívne predplatné niekoľkých desiatok titulov. Zbierku dopĺňajú staré fondy bývalých ústavných knižníc katedry socioekonomie. V prízemí sa nachádza zbierka časopisov a približne 10 000 kníh zoradených podľa tém v klasifikačného systému RVK. Na prvom podlaží sa nachádza ďalších 20 000 kníh zoradených podľa starých klasifikačných systémov používaných jednotlivými ústavmi. Študenti majú k dispozícii 62 pracovísk, z toho 5 počítačových pracovných staníc a 3 skupinové študovne (8 pracovísk v každej miestnosti) a 1 farebný skener.¹²

Rezervácie, výpožičky a vrátenie knižných jednotiek

Študenti prostredníctvom online knižničného katalógu¹³ majú možnosť vyhľadať literatúru, zistiť jej dostupnosť, rezervovať ju a následne v Centrálny knižnici vypožičať.¹⁴ V online katalógu možno vyhľadávať printové i elektronické médiá (knihy a časopisy), záverečné (bakalárske, diplomové i dizertačné) práce. V ponuke majú tiež ePubWU – WU open access research literature, teda elektronickú databázu s vedeckou i odbornou literatúrou s otvoreným prístupom.

Rezervácia študijného miesta

Stále populárnejšia je možnosť rezervácie študijného miesta v jednej zo štyroch čiastkových knižníc Viedenskej univerzity ekonomie a biznisu prostredníctvom online formulára.¹⁵

Konzultačné služby

Knižnica prostredníctvom špecializovaného tímu pracovníkov sa snaží odpovedať na všetky otázky týkajúce sa vyhľadávania literatúry, používania

knižnice a knižničných služieb, poskytuje pomoc pri hľadaní a lokalizácii kníh i časopisov dostupných v knižnici, ale aj tipy na hľadanie materiálov a tiež všeobecné informácie o databázach.

Knižničný workshop a eLearning WU Library

Vedieť efektívne využívať zdroje a služby knižnice je jeden z dôležitých predpokladov na úspešné zvládnutie štúdia. Ide o istú zručnosť, zahŕňajúcu vedomosť o informačných zdrojoch, ktoré sú používateľom k dispozícii, ako aj schopnosť vedieť si vybrať najvhodnejší druh z dostupných zdrojov na konkrétny účel a správne ho využiť. Knižný workshop ponúka užívateľom rozšírenie obzoru o témy, ako výskumné stratégie, hodnotenie kvality zdrojov a referenčný manažment. Súčasťou kurzu vyhľadávania zdrojov je aj eLearning WU Library, cieľom ktorého je ukázať používateľom vyhľadávacie techniky v open access zdrojoch, vyhľadávanie podľa názvu, témy, výskumnej oblasti a pod.¹⁶

Medzi ďalšie služby patrí medziknižničná výpožičná služba, medzinárodná medziknižničná výpožičná služba, ale aj reprografické služby, napríklad online rezervácia skenerov v *Knižnici právnej literatúry*.¹⁷

ZÁVEROM

Celý kampus Viedenskej univerzity ekonómie a biznisu je vybudovaný tak, aby sa čo najefektívnejšie využíval čas na štúdium. Kampus tvoria viaceré budovy vzdelávacích centier so sídlami katedier i budova ubytovacieho zariadenia, pričom všetky stavby boli navrhnuté významnými svetovými architektmi. Jednou z nich je aj administratívna budova, v ktorej sídli *Výskumný ústav pre kryptoekonómiu a kompetenčné centrum pre neziskové organizácie a sociálne podnikanie*. Táto udržateľná kancelárska budova s inovatívnou drevenou fasádou, ktorá bola ocenená Nemeckou radou pre trvalo udržateľné budovy, je takmer úplne energeticky sebestačná. Druhou stavbou je taktiež energeticky sebestačná budova *WU Executive Academy* nachádzajúca sa pri západnom vchode do areálu *Campus WU*. Medzi nimi umiestnená Knižnica Viedenskej univerzity ekonómie a biznisu ponúka všetko, čo má moderná knižnica ponúkať. Je centrom stretávania sa, vzdelávania, miestom osobného rastu i budovania vzájomných vzťahov. Pre mnohých mladých ľudí nachádzajúcich sa na rázcestí rozjímania nad tým, na ktorú univerzitu poputujú ich následné kroky, je práve *Library & Learning Center* majákom, ba až magnetom, ktorý ich rozhodnutie určite uľahčí.

POZNÁMKY

- ¹ https://skypark.sk/media/grf/pdf/skypark_residence_SK.pdf.
- ² Dekonstrukcia vo filozofii označuje *narušenie* zaužívaného spôsobu myslenia. Porov. OLŠOVSKÝ, Jiří. *Slovník filosofických pojmů současnosti*. Academia : Praha, 2005.
- ³ <https://www.zaha-hadid.com/people/zaha-hadid/>.
- ⁴ JODIDIO, Philip. *Building a new millenium*. Kolín : Taschen.
- ⁵ <https://www.zaha-hadid.com/people/zaha-hadid/>.
- ⁶ JODIDIO, Philip. *Architecture now!* Kolín : Taschen.
- ⁷ http://liber-lag.techlib.cz/media/liber-lag_2014.pdf.
- ⁸ <https://www.bbc.com/culture/article/20170915-ten-of-the-most-beautiful-modern-libraries-in-the-world>.
- ⁹ <https://www.wu.ac.at/en/the-university/campus/architecture-buildings/lc>.
- ¹⁰ <https://www.wu.ac.at/en/the-university/campus/architecture-buildings/lc>.
- ¹¹ <https://www.wu.ac.at/en/the-university/campus/architecture-buildings/lc>.
- ¹² <https://www.wu.ac.at/en/library/wu-library/branch-libraries/oenb-library-for-social-sciences>.

- ¹³ <https://www.wu.ac.at/en/library/finding-literature>.
- ¹⁴ <https://www.wu.ac.at/en/library/using-the-library/restricted-lending-service-covid-19>.
- ¹⁵ <https://www.wu.ac.at/en/library/using-the-library/seat-reservation>.
- ¹⁶ <https://www.wu.ac.at/en/library/consultation/e-learning-wu-library>.
- ¹⁷ <https://www.wu.ac.at/en/library/services/wu-students>.

ZDROJE POUŽITEJ LITERATÚRY

JODIDIO, Phillip. *Architecture now!* Kolín : Taschen. 2008. 352 s. ISBN 9783836503143.

JODIDIO, Philip. *Building a new millenium*. Kolín : Taschen. 2003. 560 s. ISBN 3822863904.

OLŠOVSKÝ, Jiří. 2005. *Slovník filosofických pojmů současnosti*. Praha : Academia. 2005. 261 s. ISBN 80-20012-66-4.

Internetové zdroje:

https://skypark.sk/media/grf/pdf/skypark_residence_SK.pdf.

<https://www.zaha-hadid.com/people/zaha-hadid/>.

http://liber-lag.techlib.cz/media/liber-lag_2014.pdf.

<https://www.bbc.com/culture/article/20170915-ten-of-the-most-beautiful-modern-libraries-in-the-world>.

<https://www.wu.ac.at/en/the-university/campus/architecture-buildings/lc>.

<https://www.wu.ac.at/en/library/wu-library/branch-libraries/oenb-library-for-social-sciences>.

<https://www.wu.ac.at/en/library/finding-literature>.

<https://www.wu.ac.at/en/library/using-the-library/restricted-lending-service-covid-19>.

<https://www.wu.ac.at/en/library/using-the-library/seat-reservation>.

<https://www.wu.ac.at/en/library/consultation/e-learning-wu-library>.

<https://www.wu.ac.at/en/library/services/wu-students>.

ZDROJE FOTOGRAFIÍ

<https://www.zaha-hadid.com/architecture/library-and-learning-centre-university-of-economics-vienna/#>.

https://www.archdaily.com/887422/photos-show-the-light-and-the-dark-in-zaha-hadid-architects-vienna-library/5a624f88f197cca9f2000014-photos-show-the-light-and-the-dark-in-zaha-hadid-architects-vienna-library-photo?next_project=no.

https://www.archdaily.com/887422/photos-show-the-light-and-the-dark-in-zaha-hadid-architects-vienna-library/5a624f73f197cc2ab5000065-photos-show-the-light-and-the-dark-in-zaha-hadid-architects-vienna-library-photo?next_project=no.